

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34379
Nom	Infermeria en la salut infantil i de l'adolescent
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2017 - 2018

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1200 - Grau d'Infermeria	Facultat d'Infermeria i Podologia	2	Segon quadrimestre

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1200 - Grau d'Infermeria	16 - Enfermeria en el ciclo vital	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
BALAGUER LOPEZ, EVELIN	125 - Infermeria
GARCIA MOLINA, PABLO	125 - Infermeria

RESUM

"Infermeria en la salut infantil i de l'adolescente" és una assignatura troncal de caràcter semestral, que s'ubica en la matèria "Infermeria del Cicle Vital" i s'impartix en el segon curs de Grau en Infermeria.

Des que la formació d'infermeres es va iniciar de forma estructurada a finals del segle XIX, la infermeria infantil és una matèria que sempre ha format part dels plans d'estudi que s'han desenrotllat al llarg del temps.

Al seleccionar els continguts d'esta matèria, no pretenem cobrir tots els aspectes de la infermeria pediàtrica, ja que la pediatria es considera una "total medicina", que fa impossible en una assignatura comprendre tota la ciència infermera d'este període vital. Per tant, el nostre propòsit és contemplar aquells continguts que es consideren bàsics i convertir-los en el punt de partida per a accedir a fonts bibliogràfiques més específiques.

Conscients de les limitacions, s'ha intentat fer èmfasi en aquells aspectes de la salut que, en el moment actual, presenten major repercussió social, insistint en la importància de la prevenció dels problemes de salut en la població infantil.

Per tant, l'assignatura s'enfocarà:

Per mitjà del contingut teòric: a adquirir coneixements sobre creixement, maduració i desenrotllament de la població infantil sana junt amb els problemes de salut que els afecten amb més freqüència.

Per mitjà del contingut pràctic: a la integració d'habilitats pròpies de l'atenció al pacient pediàtric.

Per mitjà del treball de l'assignatura: a la consecució autònoma de l'alumnat d'informació específica i de qualitat en el camp de la infermeria pediàtrica.

CONEXIMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

"Es recomana que el/la estudiant haja cursat, com a mínim, estes altres assignatures:

1. Anatomia, fonamentalment topogràfica. Fisiologia.
2. Fonaments de bioquímica.
3. Bioestadística i TIC aplicades a les ciències de la salut
4. Nutrició i dietètica.
5. Sociologia, gènere i salut
6. Fisiopatologia
7. Infermeria medicoquirúrgica I
8. Farmacologia.

Així mateix, es recomana comprensió lectora de la llengua anglesa i coneixements bàsics d'informàtica."

COMPETÈNCIES

1200 - Grau d'Infermeria

- Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària integral i professional adequada a les necessitats de salut de la persona, la família i la comunitat que atenen, des del reconeixement al dret a la salut dels ciutadans i ciutadanes, i d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que estableixen les normes legals i deontològiques aplicables.
- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria, per a la promoció i protecció de la salut, la prevenció de la malaltia i l'atenció integral de les persones, amb la finalitat de millorar la qualitat de vida de la població.
- Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Planificar i prestar cures d'infermeria dirigides a persones, família o grups, orientats als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte mitjançant guies de pràctica clínica i assistencial, que descriuen els processos pels quals es diagnostica, tracta o cuida un problema de salut.
- Dissenyar sistemes cures dirigides a persones, família, grups i comunitat, orientades als resultats en salut, i avaluar-ne l'impacte i establir les modificacions oportunes.
- Promoure estils de vida saludables per part de la persona, la família i la comunitat, que fomenten l'autocura en el maneig de la salut.
- Realitzar les cures d'infermeria basant-se en l'atenció integral de la salut, la cooperació multidisciplinària, la integració dels processos i la continuïtat assistencial, en coordinació amb tots els nivells de l'atenció sanitària i d'altres recursos i serveis socio-sanitaris.
- Conèixer les estratègies per a adoptar mesures de confortabilitat i atenció de símptomes, dirigides al pacient, a la família i a la persona cuidadora no professional, en l'aplicació de cures pal·liatives que contribuïsquen al benestar de les persones amb malaltia en estat avançat i terminal i dels seus familiars.
- Establir procediments d'avaluació, utilitzant principis científicotècnics i de qualitat.

- Conèixer, valorar críticament i saber utilitzar les fonts d'informació clínica, biomèdica i sanitària, per obtenir, organitzar, interpretar i comunicar la informació científica i epidemiològica.
- Ser capaç de formular hipòtesis, recollir i valorar de forma crítica la informació per a la resolució de problemes aplicant, entre d'altres, l'enfocament de gènere.
- Conèixer i aplicar els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Dirigir, avaluar i prestar les cures integrals d'infermeria a l'individu, a la família i a la comunitat.
- Conèixer els aspectes específics i les cures del nou-nat. Identificar les característiques de les diferents etapes de la infància i adolescència i els factors que condicionen el patró normal de creixement i desenvolupament. Conèixer els problemes de salut més freqüents en la infància i identificar les seues manifestacions. Analitzar les dades de valoració de l'infant.
- Treball fi de grau. Matèria transversal el treball de la qual es realitzarà associat a diferents matèries.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

El principal objectiu d'esta assignatura és el de promoure la salut i el desenrotllament òptim dels xiquets i xiquetes en qualsevol etapa del cicle vital, tant en situacions de salut com de malaltia.

Com resultats d'aprenentatge que s'espera que l'alumne abast al finalitzar i superar l'assignatura tenim:

- Identificarà i aplicarà el procés infermer com a mitjà per a proporcionar i garantir el benestar, la qualitat i seguretat dels usuaris pediàtrics atesos.
- Descriurà els principis que sustenten les cures integrals d'infermeria.
- Valorarà el xiquet com ser inclòs en un entorn social i familiar.
- Comprendrà sense prejuís a les persones (xiquets, cuidadors, família, etc.), considerant els seus aspectes físics, psicològics, socials i culturals.
- Treballarà amb l'equip de professionals dels servicis pediàtrics com a part de la unitat bàsica.
- Informarà, registrarà, documentarà i derivarà cures utilitzant tecnologies adequades.
- Aplicarà cures bàsiques als pacients pediàtrics sans i malalts.
- Sabrà adaptar-se a situacions socials de gran complexitat i ambigüitat de la pràctica infermera en el context de les cures del pacient pediàtric.
- Identificarà els diversos rols, responsabilitats i funcions d'una infermera, tant en el context hospitalari com comunitari.
- Coneixerà les fonts bibliogràfiques: repertoris bibliogràfics, buscadors bibliogràfics d'infermeria pediàtrica en Internet, entre altres.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. INTRODUCCIÓ A LES CURES DEL XIQUET I LA XIQUETA

Tema 1. Introducció a la infermeria pediàtrica. Evolució històrica de la cura infantil. Naixement de la infermeria pediàtrica. Cultura i infermeria pediàtrica. Drets del xiquet i de la xiqueta.

Tema 2. Conceptes en pediatria i bioestadística. Concepte i funcions del professional d'infermeria pediàtric. Eines de recollida de dades en Pediatria (Cartilla de Salut, per exemple).

Tema 3. Eines d'Innovació i llenguatge infermer. Taxonomia pròpia de la infància. Aplicació de tècniques d'innovació.

2. CURES D'INFERMERIA EN EL XIQUET I XIQUETA EN DESENVOLUPAMENT

Tema 4. Antropometria. Tècniques necessàries per a poder realitzar mesuraments i seguiment del desenvolupament pondoestatural en la infància.

Tema 5. Alimentació en la Infància: aquest tema se subdivideix en 3 grans temes.

- Lactància Materna i Lactància artificial. Paper de la infermera pediàtrica.

- Alimentació complementària i dieta normal

- Situacions Especials d'alimentació.

Tema 6. Preparació i elecció via d'administració de Medicació en la Infància: càlcul de dosi, reconstitució, dilució, vies d'administració en pediatria i neonatologia.

Tema 7. Vacunes: calendari vacunal infantil, conservació i transport, administració de vacunes en la infància i aplicació del calendari en situacions especials.

Tema 8. Desenvolupament psicomotor: principals objectius per etapes del desenvolupament psíquic i motor en la infància. Us del joc com a eina d'aprenentatge i desenvolupament infantil.

Tema 9. Eliminació-Somie-Higiene en la infància: patrons d'eliminació, somni i higiene. Mètodes d'higiene segons evidència científica. Problemes normals del desenvolupament relacionats amb l'eliminació. Trastorns del somni relacionats amb el desenvolupament.

Tema 10. Desenvolupament sexual en la infància: creixement i desenvolupament dels òrgans sexuals masculins, relacions sexuals en la infància, educació per a la salut, relacions sexuals en l'adolescència.

Tema 11. Accidents en la Infància: descripció i explicació dels accidents més habituals (domèstics, escolars i comunitaris), prevenció d'accidents, tractament d'accidents, educació per a la salut en accidents de la infància.

3. ATENCIÓ D'INFERMERIA EN ELS PROBLEMES DE SALUT DEL XIQUET

Tema 12. Atenció d'infermeria al nounat. Aquest tema tindrà 2 parts diferenciades dirigides a les cures del nounat sa o d'alt risc.

- Cures d'Infermeria en el Nounat sa

- Cures d'Infermeria en el Nounat d'alt risc

Tema 13. Suport Vital Bàsic i Avançat en RCP en Pediatria i Neonatologia

Tema 14. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes respiratoris. Valoració respiratòria en pediatria. Cures d'infermeria davant: pneumònia i bronquiolitis.

Tema 15. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes gastrointestinals.

Tema 16. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes hematològics. Cures d'infermeria davant: anèmies, leucèmies i trastorns de la coagulació.

Tema 17. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes oncològics. Cures pal·liatives en pediatria.

Tema 18. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes cardiovasculars.

Tema 19. Atenció d'infermeria del **niño amb alteracions del sistema nerviós.

Tema 20. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb problemes endocrinològics.

Tema 21. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb malaltia infecciosa.

Tema 22. Atenció d'infermeria al xiquet, xiqueta i adolescent amb trastorns psicològics.

Tema 23. Miscel·lània de tècniques d'infermeria en la població infantil.

4. CONTINGUTS PRÀCTICS

P1: Valoració i tractament del dolor. Valoració del dolor en pediatria. Presentació i utilització d'escales de valoració del dolor en població infantil. Resolució de casos pràctics.

P2: Prevenció de UPP en pediatria i neonatologia. Escales de valoració de risc de UPP en pediatria i neonatologia. Intervencions preventives en població infantil.

P3: Pràctica sobre administració i Educació per a la Salut de Lactància Materna.

L1: Reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada en pediatria. Simulació de casos clínics sobre RCP bàsica, bàsica instrumentalitzada i avançada en pediatria i neonatologia

L2: Preparació i administració de fàrmacs en pediatria. Simulació de casos clínics sobre preparació i administració parenteral de fàrmacs en pediatria i neonatologia.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes de teoria	76.00	100
Pràctiques en aula	8.00	100
Pràctiques en laboratori	4.00	100
Tutories reglades	2.00	100
Elaboració de treballs en grup	20.00	0
Elaboració de treballs individuals	5.00	0
Estudi i treball autònom	20.00	0
Lectures de material complementari	5.00	0
Preparació d'activitats d'avaluació	5.00	0
Resolució de casos pràctics	5.00	0
TOTAL	150.00	

METODOLOGIA DOCENT

A. CONTINGUTS TEÒRICS S'impartirà 1 sessió de presentació, 23 lliçons teòriques, 3 classes de preparació del TF ESIA i una sessió d'exposició de treballs que suposen un total de 76 hores. Aquestes sessions s'impartiran mitjançant exposició magistral, i es recolzaran amb material audiovisual que prèviament es posarà a la disposició de l'alumnat. Certs temes seran impartits segons la metodologia d'Aprenentatge Basat en Problemes. És important que l'alumne/a se prepare la classe amb antelació. Els estudiants podran interrompre les explicacions del professor tantes vegades com siga necessari per a intervenir, sol·licitar aclariments o solucionar dubtes, així com per a reclamar informació addicional.

B. CONTINGUTS PRÀCTICS (SEMINARI)

P1: Valoració i tractament del dolor. Aquesta pràctica es realitzarà en l'aula/seminari. Consistirà en una exposició de continguts després de la qual es realitzaran resolucions de casos clínics. Els materials audiovisuals es posaran a la disposició dels alumnes previ a la sessió pràctica. Es veuran diferents tipus de variables fisiològiques que ens orienten en la presència del dolor tant en etapes verbals com en etapes pre-verbals. Estudi i utilització de les escales dissenyades per a la valoració del dolor en pacients pediàtrics. S'abordarà el tractament farmacològic i no farmacològic del dolor.

P2: Prevenció de UPP en pediatria i neonatologia. Aquesta pràctica es realitzarà en aula/seminari. S'exposaran les principals mesures preventives d'úlceres per pressió en població infantil. Es mostrarà l'ús de diferents escales de valoració de risc d'úlceres per pressió en població neonatal i pediàtrica validades en el nostre context. S'exposaran casos clínics per a exercitar els coneixements adquirits. El material audiovisual es posarà a la disposició de l'alumne.

P3: Pràctica sobre administració i Educació per a la Salut de Lactància Materna. Aquesta pràctica es realitzarà en aula/seminari. S'exposaran les principals mesures per a administrar i promocionar la Lactància Materna. Així com es tractaran temes dirigits a les millors tècniques d'alimentació per al xiquet segons les peculiaritats demostrades.

C. CONTINGUTS PRÀCTICS (LABORATORI)

L1: Reanimació cardiopulmonar bàsica i avançada en pediatria. Aquesta pràctica es realitzarà en el laboratori amb el suport de maniquís sanitaris i material de RCP. S'executaran simulacres de RCP bàsica, bàsica instrumentalitzada i avançada en maniquís de simulació pediàtrica.

L2: Preparació i administració de fàrmacs en pediatria i neonatologia Aquesta pràctica complementa al seminari de preparació i administració de fàrmacs. Es realitzarà en laboratori i s'executarà la preparació in-situ de fàrmacs per a administració parenteral. Es treballarà la reconstitució de fàrmacs, la dilució adequada pel que fa al pes del xiquet, xiqueta o adolescent i les velocitats d'administració dependent del tipus de fàrmac. Es treballarà sobre la base de guies de preparació i administració de fàrmacs hospitalàries.

AVALUACIÓ

1. Avaluació de la formació teòrica en aula:

Avaluació de coneixements en els quals es valorarà l'adequació de la resposta a la pregunta.

El percentatge sobre el total de la puntuació que s'atorgarà a aquest tipus de prova serà del 40 % de la nota final.

Nota: caldrà aconseguir un mínim de 5 sobre 10 com a nota d'examen perquè siga computable en l'avaluació de l'assignatura.

2. Formació pràctiques/laboratori:

Assistència obligatòria a les sessions pràctiques de laboratori.

Avaluació dels coneixements apresos i capacitat d'aplicació d'aquests coneixements.

El treball de laboratori, podrà avaluar-se conjuntament amb l'avaluació teòrica, en forma de pregunta o resolució de problema.

La puntuació que podrà aconseguir aquesta avaluació pràctica, si escau, serà del 10 % de la nota final.

Nota: caldrà assistir al 100% de les pràctiques perquè siga computable en l'avaluació de l'assignatura.

3. Treball en Classe:

En certes sessions del temari (es comunicaran el mateix dia quan se de la classe) es demanarà la realització d'un cas clínic, basat en el mètode d'Aprenentatge Basat en Problemes. El professor o professora serà l'encarregada de demanar els treballs en classe per a la seua posterior avaluació –en el cas que els hi haguera-. De l'assistència a les classes, participació en les mateixes i resolució dels problemes plantejats es podrà aconseguir el 10% de la nota final.

4. Treball final de l'assignatura:

Elaboració d'un treball versat en el maltractament infantil, la mort sobtada del lactant o algun tema d'interès relacionat amb el context salut/malaltia de l'usuari pediàtric. La puntuació que podrà aconseguir serà un 40 % de la nota final.

Notes sobre treball final de l'assignatura:

Es proposarà un treball final de l'assignatura que verse sobre algun tema d'interès en el context d'atenció del pacient pediàtric. El treball podrà realitzar-se en grups de 3 a 6 persones i consistirà en una actualització de continguts sobre el tema triat. Consistirà en una cerca bibliogràfica en bases acreditades i fiables i la redacció, en estructura d'article, dels resultats obtinguts de la cerca. El treball escrit suposarà un 80% de la nota final del treball.

El treball es lliurarà en finalitzar l'assignatura. Es fixarà una data de realització de presentació comuna dels mateixos. Aquesta presentació serà avaluable i suposarà un 20% de la nota final del treball.

Es valoraran les aportacions personals dels alumnes en els treballs i es penalitzaran les deteccions de "curta-pega" dels articles citats o la detecció d'algun tipus de plagi.

Els estils de referència a utilitzar seran Vancouver o APA. No s'acceptaran treballs que no estiguen correctament referenciats bibliogràficament.

Es definiran breument els criteris de cerca dels articles i fonts d'informació, no acceptant-se informació obtinguda de fonts no acreditades.

Nota: caldrà aconseguir un mínim de 5 sobre 10 com a nota de treball perquè siga computable en l'avaluació de l'assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- 1. María Carmen Sellán Soto y Antonio Vázquez Sellán. Cuidados neonatales en Enfermería. Elsevier. ISBN978-84-9022-998-9.
2. María José Aguilar Cordero. Tratado de enfermería del niño y el adolescente. Cuidados Pediátricos. 2012. Elsevier. ISBN: 978-84-8086-862-4
3. Jorge Álvarez López, Jesús Flores González, Antonio Fernández Leal y José Luis Díaz Rodríguez. GUÍA FARMACOLÓGICA PEDIÁTRICA EN TRATAMIENTO PARENTERAL Y CUIDADOS DE ENFERMERÍA. Elsevier. ISBN: 9788490229286
4. Robert M. Kliegman, Bonita M.D. Stanton, Joseph St. Geme, Nina F Schor. Nelson. Tratado de Pediatría. 2016. Elsevier. ISBN: 978849113078
5. L Madero. Hematología y Oncología Pediátricas. 2015. ERGON. ISBN: 9788416270187
6. VV.AA.. Enfermería Fácil. Enfermería Pediátrica. LIPPINCOTT. 2016. ISBN: 9788416353842.
7. A, Gómez J. Fundamentos de la Enfermería del Niño y del Adolescente. Madrid: FUDEN; 2007.
8. Amézcuca A, et al. coordinadores. Rutas de cuidados especiales al paciente pediátrico. 1ªed. Madrid:EnfoEdiciones;2010.
9. Casado J, Martínez A, coordinadores. Ventilación mecánica en recién nacidos, lactantes y niños. 2ªed.Madrid:Ergon;2011.
10. Chaure I, Inarejos M. Enfermería pediátrica. Barcelona: Elsevier-Masson, 2007; p235-50.
11. Díaz-Gómez NM, Gómez CI, Ruiz MJ. Tratado de enfermería de la infancia y la adolescencia. (2006): McGraw-Hill; 2006
12. Marcdante K, Kliegman R, Jenson H, Behrman R. NELSON. Pediatría Esencial. 6ª Ed. Barcelona (España): Elsevier Saunders; 2011.